

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobce **A. S.**, narozeného X
státní příslušnost: X
trvale bytem X

zastoupeného JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2024, č. j. OAM-1324/ZA-ZA11-ZA21-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal dne 1. 10. 2024 žádost o mezinárodní ochranu, kterou žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 7. 11. 2024 jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona

o azylu, neboť podle žalovaného žalobce neuvedl žádnou skutečnost svědčící o jeho pronásledování z důvodů podle § 12 téhož zákona nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu a důvodem jeho odchodu z vlasti byly pouze ekonomické důvody.

2. Protože žalobce s tímto rozhodnutím žalovaného nesouhlasil, domáhá se nyní žalobou u Městského soudu v Praze jeho zrušení.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce ve stručné žalobě namítl, že svou žádostí usiloval o tzv. humanitární azyl, neboť důvody, které ho vedly k opuštění jeho vlasti nebyly ekonomické, nýbrž sociální. Žalobce musí ve vlasti živit rodinu (manželku a dvě nezletilé děti) a v domovském státě není schopen získat dostatečné finanční prostředky pro hrazení potřeb rodiny. Žalobce nesouhlasil se závěrem žalovaného, že měl pouze ekonomické pohnutky; takový závěr by bylo lze učinit, kdyby jej k přesídlení motivoval pouze větší komfort a vlastní rozhodnutí. V případě žalobce je však jeho motivace dána složitou životní situací, kdy se prací v zahraničí snaží o odvrácení krachu rodinného rozpočtu a ztráty bydlení. Proto se domnívá, že v případě jeho žádosti nešlo postupovat podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, neboť těžiště jeho žádosti dopadá do sociální, nikoliv toliko do ekonomické oblasti.
4. Dále žalobce namítl, že žalovaný se dostatečně nezabýval posouzením ekonomické situace v zemi jeho původu, včetně jeho systému pomoci v hmotné nouzi či možností výdělků, a při hodnocení jeho žádosti vycházel podkladu Informace OAMP – XXX – Bezpečnostní a politická situace v zemi, jehož je sám autorem, což je dle žalobce nepřipustné. Z těchto důvodů žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání jeho žádosti.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný se žalobními námitkami nesouhlasil. Setrval na svém závěru, že žalobce neuvedl žádnou relevantní skutečnost pro přiznání mezinárodní ochrany v jakékoliv formě a v podrobnostech plně odkázal na správní spis. Dle žalovaného je ze samotného rozhodnutí patrné, že se dostatečně zabýval všemi okolnostmi, které žalobce během řízení uvedl. Žalovaný s odkazem na judikaturu NSS uvedl, že institut mezinárodní ochrany nemůže sloužit k řešení pobytové otázky cizinců. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

6. Městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „směrnice 2013/32/EU“). Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalovaný s takovým projednáním věci výslovně souhlasil a žalobce na výzvu soudu dle § 51 odst. 1 s. ř. s. nijak nereagoval.
7. Žalobce podal dne 1. 10. 2024 žádost o mezinárodní ochranu v Příjímacím středisku cizinců Brno – Zastávka.
8. Ze správního spisu, konkrétně z Poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 4. 10. 2024 (č. l. 16–17 správního spisu) a z Protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany z téhož dne (č. l. 18–19 správního spisu) soud zjistil, že žalobce z vlasti

vycestoval na platný cestovní doklad v únoru 2024 přes Kazachstán letecky do Maďarska, kde měl pracovní vízum, po měsíci a půl kvůli prý lepším platům odjel letecky do ČR, je zde od dubna 2024, pracuje zde na stavbách, zde se domluví rusky, maďarštině nerozuměl. Ve svém domovském státě dodával elektrické zboží jedné firmě. Žalobce je ženatý a má dvě nezletilé děti (6 let, a cca. 2,5 let, žena i děti žijí ve vlasti, manželka studuje soukromou školu a děti chodí do školky, o všechny se stará, platí jim živobytí, přijel do ČR vydělat peníze, třeba sem přemístí i svou ženu, může tady pracovat s ním, mohla by zde i studovat, až vystuduje, bude učitelka. Nikdy nebyl členem žádné politické strany nebo hnutí, o politiku se nezajímá, je zdravý, nemá žádné zdravotní problémy, je soběstačný. O mezinárodní ochranu ho napadlo požádat před dvěma týdny, hledal na internetu, co tady dělat dál, na přímý dotaz, proč si v ČR nezařídí pracovní vízum, uvedl, že je to příliš dlouhá procedura. Jeho plánem do budoucna je tady si vydělat peníze a být v ČR. Jiné důvody k podání žádosti nemá, uvedl vše, co chtěl uvést a využil svého práva o zpětné přetlumočení pohovoru k žádosti (jazyk tlumočení: ruština).

9. Součástí správního spisu je též podkladový materiál o zemi původu žalobce:

- ze dne 13. 3. 2024 nazvaný Informace OAMP – Socio-ekonomická situace – Dávky sociální podpory a podpory v nezaměstnanosti, dluhy fyzických osob a proces oddlužení, přístup k základní lékařské péči (č.l. 21-24 správního spisu, dále též „podklad 1“),
- ze dne 13. 3. 2024 nazvaný Informace OAMP – Bezpečnostní a politická situace v zemi – Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv (č.l. 25-27 správního spisu, dále též „podklad 2“), a dále
- ze dne 17. 1. 2024 nazvaný Informace MZV ČR – č.j. 131903-6/2024-MZV/LPTP ze dne 10. ledna 2024 k č.j. MV-8341-26/OAM-2023 – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí (čl. 28-29 správního spisu, dále jen „podklad 3“).

Všechny tyto podklady vypracovalo Oddělení zahraničních a evropských záležitostí žalovaného. V úvodu podkladu 1 a podkladu 2 je rovněž uvedeno prohlášení o vyloučení odpovědnosti (tzv. „disclaimer“), které zní s drobnými odchylkami v částech soudem označených v hranatých závorkách takto: *„Tento dokument byl vypracován v souladu se Zprávou Agentury EU pro azyl [(EUAA)] o metodologii informací o zemích původu (2023) v čase omezeném datem vydání na základě uznávaných a relevantních veřejně dostupných informací, případně na základě informací získaných od dalších orgánů státní správy nebo partnerských úřadů členských států Evropské unie a přidružených států, zveřejněných či získaných do vypracování tohoto dokumentu. Zdroje informací jsou v textu uvedeny ve formě poznámek a kompletního seznamu zdrojů včetně příslušných internetových odkazů. Dokument obecně popisuje určitou situaci nebo problematiku a není vyčerpávající ve vztahu k [žádnému konkrétnímu případu cizince]. Tento dokument nevyjadřuje postoj České republiky k dané zemi nebo problematice.“*

10. Dále ze správního spisu vyplynulo, že žalobce byl výzvou ze dne 4. 10. 2024 předvolán k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí o jeho žádosti na den 7. 10. 2024, této možnosti žalobce využil, doplnění podkladů nežádal, žádné další skutečnosti nebo nové informace relevantní z hlediska jeho žádosti nevznesl (viz protokol o seznámení se s podklady na č.l. 31 správního spisu). Posléze vydal žalovaný dne 7. 11. 2024 napadené rozhodnutí, kterým žalobci jeho žádost o mezinárodní ochranu zamítl jako zjevně

nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a). Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 19. 12. 2024.

11. Žalovaný v napadeném rozhodnutí poté, co shrnul skutečnosti vyplývající ze spisu a z vyjádření žalobce konstatoval, že důvodem odchodu žalobce z jeho vlasti jsou zcela jasně pouze a jen ekonomické důvody, a současně žalobce neuvedl, že by byl ve své vlasti jakkoliv pronásledován z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že by mu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a téhož zákona. Jeho jediným motivem dle jeho vlastních slov je legalizace pobytu v ČR, protože zde musí vydělat peníze na živobytí jeho rodiny žijící v jeho zemi původu. Kromě špatné ekonomické situace ve své vlasti pak neuvedl žádné jiné potíže, se kterými by se doma potýkal. Z pohnutek žalobce k odchodu z vlasti nebylo dle žalovaného možné žádnou podřadit pod zákonné důvody pronásledování nebo hrozící vážné újme; takové skutečnosti nevyplývaly ani z informací o zemi původu žalobce, které si žalovaný opatřil. Žalovaný proto shledal naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné.
12. Soud při posuzování věci vycházel z následujících právní úpravy.
13. Podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu *[ž]ádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v §12 nebo že mu hrozí vážná újma podle 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody.*
14. Podle § 16 odst. 4 téhož zákona *[j]sou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle §13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v §12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*
15. Po zhodnocení výše uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba **není důvodná**.
16. Předmětem řízení o této žalobě je přezkum rozhodnutí, kterým byla žádost žalobce o mezinárodní ochranu vyhodnocena žalovaným jako zjevně nedůvodná. Soud je proto povolán k posouzení, zda byly splněny podmínky výše citovaného § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, podle kterého žalovaný ve věci žalobce postupoval. Žalobce tvrdí, že tyto podmínky nebyly splněny ze dvou důvodů; jednak proto, že k vycestování z vlasti ho ve skutečnosti vedly nikoliv finanční (ekonomické) důvody, nýbrž důvody sociální. Jeho domovský stát mu totiž není schopen poskytnout příležitosti na důstojný výdělek. Dále tyto podmínky dle žalobce nebyly splněny proto, že správní orgán vycházel z podkladů o domovské zemi žalobce, které si sám zpracovává, což je dle názoru žalobce nepřipustné.
17. S těmito námitkami se však soud neztotožnil. V první řadě soud uvádí, že žalobce v žalobě svůj azylový příběh oproti původnímu příběhu již formuluje jinak. Celou dobu v průběhu správního řízení konstantně mluvil o tom, že potřebuje vydělat peníze na obživu rodiny. Ze žádného vyjádření žalobce v průběhu správního řízení však neplyne, že by se cítil ze strany orgánů jeho domovského státu jakkoliv pronásledován nebo šikanován z azylově relevantních důvodů a formou, která by mu odepírala výdělek nebo přístup k sociálnímu systému dostupných dávek či finančních příspěvků oproti jiným občanům jeho domovské země v obdobném postavení. Na nic takového si nestěžuje. Je také obecně zřejmé, že pokud

se člověk potýká s finančními problémy bez ohledu na to, zda je v ČR cizincem či občanem, má to výrazný dopad i na jeho sociální situaci a nutí jej činit mnohdy i ekonomicky bolestná opatření, aby si zajistil alespoň elementární životní potřeby. Proto lze tyto kategorie málokdy od sebe jasně oddělit. Podstata těchto problémů však stále zůstává ekonomická, což jasně vyplývá i z výpovědí žalobce k jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Dle názoru soudu tak žalobce záměrně zaměňuje ekonomické důvody se sociálními, a to zřejmě z důvodu stupňování svého azylového příběhu tak, aby byl lépe přijatelný. Nejvyšší správní soud (NSS) přitom jasně a dlouhodobě judikuje, že ekonomické (či sociálně-ekonomické) důvody nejsou azylově relevantní důvody, které by mohly samy o sobě vést k udělení některé z forem mezinárodní ochrany (viz např. usnesení NSS ze dne 30. 1. 2025, čj. 8 Azs 273/2024-43, ze dne 9. 1. 2025, čj. 7 Azs 332/2024-15, bod 9 a zde odkazovaná judikatura, či ze dne 21. 1. 2025, čj. 1 Azs 286/2024-28, bod 11, případně rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2003, čj. 4 Azs 31/2003-64, či usnesení téhož soudu ze dne 8. 4. 2021, čj. 5 Azs 113/2019-42).

18. Lze tedy ve shodě s žalovaným učinit dílčí závěr, že žalobce v žádosti o mezinárodní ochranu uváděl čistě ekonomické důvody. Zároveň žalobce neuvedl žádné jiné skutečnosti, které by mohl žalovaný podřadit pod tzv. azylově relevantní důvody, což žalobce ostatně ani nerozporuje. Z tohoto důvodu soud konstatuje, že byly splněny podmínky pro postup podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, a to pro zamítnutí žádosti žalobce jako zjevně nedůvodné.
19. Jestliže žalobce v žalobě uvedl, že ve skutečnosti usiloval o udělení humanitárního azylu, k tomu je potřeba uvést, že na tuto formu mezinárodní ochrany není právní nárok a podmínky pro jeho udělení upravuje § 14 zákona o azylu. Jak však vyplývá ze znění výše citovaného § 16 odst. 4 téhož zákona, toto ustanovení výslovně vylučuje posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu v případě, že je žádost o mezinárodní ochranu zjevně nedůvodná. Nadto, případem hodným zvláštního zřetele rozhodně nejsou ekonomické důvody takového charakteru, jak uváděl žalobce. Žalobce je dospělý, ekonomicky aktivní muž, který netrpí žádnou závažnou nemocí, v jejímž důsledku by bylo namísto hodnotit jeho situaci jako případ hodný zvláštního zřetele (srov. usnesení NSS ze dne 30. 7. 2020, čj. 5 Azs 378/2019-32). Systém posuzování žádostí o azyl je nastaven tak, že v případech zjevné nedůvodnosti proces posuzování důvodů žádosti urychluje právě tím, že již neukládá správním orgánům zabývat se veškerými, byť i podpůrnými formami mezinárodní ochrany. Nemůže být úkolem správního orgánu za každou cenu dohledávat jakékoliv důvody ve prospěch přiznání mezinárodní ochrany cizinci, pokud ani on sám žádné takové relevantní důvody nikdy neuvedl (k tomu srov. např. rozsudky NSS ze dne 20. 11. 2003, čj. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 22/2003-41, či usnesení NSS ze dne 19. 10. 2020, čj. 4 Azs 277/2018-60).
20. Soud k námitce nedostatečného rozlišení žalovaným mezi situací, kdy motivem vycestování cizince za výdělkem do jiného státu je snaha odvrátit „*krach rodinného rozpočtu*“ a „*složitá životní situace*“, a situací, kdy takovým motivem je „*toliko větší komfort a vlastní rozhodnutí*“, uvádí, že byť z pohledu morálního či lidského se tyto dvě životní situace mohou lišit, čistě z pohledu podmínek zákona o azylu je takové rozlišování zcela irelevantní a obě situace nelze označit jinak, než ekonomické motivy cizince vycestovat do ČR s úmyslem zvýšit své životní příjmy. Soud při tom nijak nezlehčuje finanční problémy, které žalobce vylíčil a pravděpodobně skutečně pociťuje. Avšak žalobce měl a má zaměřit snahu o legální pobyt a legální práci v ČR na postup podle jiného zákona k tomu určeného, a to zákona o pobytu cizinců v ČR, k čemuž mu nepochybně může, bude-li o to stát, pomoci i jeho zástupce

v tomto řízení, který se dle vědomosti soudu z úřední činnosti na problematiku cizineckého práva specializuje. Koncepce azylového systému totiž není založena na ochraně před jakýmkoliv negativními jevy či dopady v domovském státě cizince v porovnání s jinými státy, např. typicky nižšími výdělky, dražším bydlením, horšími pracovními nabídkami, korupcí ve státní správě, atd., ale pouze těmi nejzávažnějšími, před kterými jej nechce nebo nemůže ochránit jeho vlastní domovský stát, např. diskriminace z azylově relevantních důvodů, totální válečný konflikt, politická aktivita, hrozba vážné újmy v podobě mučení, nelidského či nedůstojného zacházení či hrozícího trestu smrti apod., (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 6. 11. 2003, čj. 6 Azs 12/2003-49).

21. Z podkladů 1 až 3 založených ve správním spisu pak vyplývá, že ekonomika domovského státu žalobce se řadí mezi ekonomiky nižšího středního příjmu, po nástupu nového prezidenta se od roku 2016 uvolňují pravidla jak v ekonomice, tak v obecné rovině při přechodu od plánovaného hospodářství k tržnímu. Z údajů za rok 2023 se nezaměstnanost pohybovala kolem 6,8 %, nicméně nadále přetrvává neformální způsob zaměstnávání dokonce až 50 %, proto je pro podporu v nezaměstnanosti registrován nízký počet uchazečů (cca. 2,5 %). Podpora v nezaměstnanosti je financována ze systému sociálního pojištění, je poskytována na dobu 26 kalendářních týdnů s nárokem na 50 % své průměrné mzdy, žádost o podporu lze podat přes internetový portál nebo na regionálních pobočkách Ministerstva zaměstnanosti a boje s chudobou. Přes problém nízkých mezd a rozdílů mezi regiony či městy a venkovem se počet osob pod hranicí příjmové chudoby od roku 2000 snižuje, v roce 2023 cca. 11,5 %. Stát má řadu sociálních programů, které vyplácejí jednorázové nebo dlouhodobé příspěvky na děti, v hmotné nouzi, v mateřství či rodičovství, při narození dítěte, nebo dávky sociální podpory dle stupně invalidity, či starobní důchody. Systém posílil i institucionálně, neboť byla zřízena jednotná Agentura sociální ochrany, která má obyvatelům umožnit větší dosažitelnost pro různé sféry sociální podpory oproti předchozímu systému, který byl roztržštěný. Společně s dalšími opatřeními a vytvořením tzv. Jednotného systému sociální ochrany se počet příjemců dávek sociální podpory po zavedení systému zvýšil cca. na 23 % všech rodin. Vysoká míra zadlužování je také problémem země, kterou se snaží řešit Centrální banka přes omezení dosažitelnosti půjček. Pro dlužníky neschopné splácet své dluhy pak existují obecně dva způsoby oddlužení, jejich detaily blíže popisuje podklad 1. Zdravotní péče je rovněž financována ze státního rozpočtu a je poskytována na třech úrovních – místní, regionální a národní. Bezplatná zdravotní péče se týká primární, pohotovostní a specializované péče (zranitelné skupiny), a dále pak léčba některých vybraných závažných nemocí. Zdravotní péče je na dobré úrovni a je dostupná pro občany. V zemi existují také tzv. profilová zařízení pro specializovanou péči, např. kardiologie, apod. K možnostem vycestování ze země a návratu se vyjadřuje podklad 2, v němž se mimo jiné uvádí, že občané již nepotřebují tzv. výjezdní vízum od začátku roku 2019, pro cesty do zahraničí však občané potřebují samostatný cestovní pas. Ženy a dívky již k výjezdu ze země nepotřebují povolení od svého manžela atd. nebo absolvování jakýchkoliv testů. Občanům pobývajícím mimo zemi více jak 6 měsíců je však doporučeno se registrovat na příslušném zahraničním zastoupení. Legislativa země umožňuje udělování azylového statusu a vláda zavedla i poskytování ochrany uprchlíkům, k Úmluvě o právním postavení uprchlíků z roku 1951 ani k jejímu protokolu z roku 1967 však země – na rozdíl od jiných základních úmluv v oblasti lidských práv a základních svobod - dosud nepřistoupila. V zemi neprobíhá žádný ozbrojený konflikt. V případě neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu v zahraničí se přístup země k takové osobě liší podle toho, zda jde o tzv. „nepohodlnou osobu“ nebo zda jde o tzv. „ekonomického“ migranta. Na rozdíl od prvního

případu, který se ale v žádném ohledu netýká žalobce, není ve druhém případě takový navrátilce dle dostupných informací jen na základě skutečnosti, že jde o neúspěšného žadatele, jakkoliv trestán nebo diskriminován. Nelze však zastírat, že po návratu do země, zejména po dlouhodobém pobytu mimo vlast, je pro takové osoby obtížné najít si zaměstnání s důstojným příjmem. Avšak podobná situace by mohla nastat i v případě, že by do zahraničí vůbec nevycestovaly.

22. Z těchto podkladů vyplývá, že země původu žalobce patří spíše mezi méně ekonomicky výkonné a s nižšími příjmovými možnostmi pro své obyvatele, což soud nijak nepopírá, a jistě se ve srovnání s možnostmi v Evropě jedná o příjmové možnosti výrazně nižší, avšak z kroků popsaných v informaci vyplývá, že vláda se snaží alespoň částečně mírnit socio-ekonomické problémy svých obyvatel různými opatřeními, dávkami, či institucionálním posílením a větším zpřístupněním sociálního systému svým obyvatelům. Zároveň z těchto informací nevyplývá, že by docházelo vůči žalobci k jakési diskriminaci ze strany státu ve vztahu k jeho nárokům či potřebám, či že by mohl být po návratu vystaven nebezpečí z důvodu, že žádal o azyl v zahraničí, neboť uvedené podmínky platí pro všechny obyvatele stejně. Jistě si lze představit, že by si žalovaný mohl zajistit i aktuálnější informaci o stavu země, než ke dni 13. 3. 2024, ale současně není soudu známá žádná indicie k tomu, že by se uvedené skutečnosti v zemi původu žalobce změnilo natolik výrazně v jeho neprospěch. Takovou skutečnost ostatně nenamítl ani sám žalobce. Ekonomické rozdíly mezi různými státy, resp. rozdílná úroveň blahobytu občanů mezi různými zeměmi přitom obecně nemůže být občanům pocházejícím z chudobnější země kompenzována udělováním mezinárodní ochrany bohatší zemí, aniž by tito občané nebyly pronásledováni ve smyslu § 12 zákona o azylu, nebo aniž by jim hrozila závažná újma dle § 14a téhož zákona. Přestože tedy soud nepopírá nepříznivou ekonomickou situaci v zemi původu žalobce i v jeho konkrétní rodině, nemůže se jednat o důvod, pro který lze udělit jakoukoliv formu mezinárodní ochrany podle zákona o azylu, nýbrž jde o situaci, kterou lze relativně snadno řešit pomocí institutů zákona o pobytu cizinců na území ČR.
23. Pokud jde o druhou, velmi obecnou námitku, týkající se nepřipustných podkladů, soud nejprve upozorňuje, že žalobce obsah použitých podkladů v průběhu správního řízení (resp. při seznámení se s nimi dne 7. 10. 2024) nijak nenamítl. Ani v žalobě žalobce nevyličil, zda po obsahové stránce tyto podklady nějak zpochybňuje či v čem tyto materiály nezohledňují nějaké závažné a pro řízení významné skutečnosti ve vztahu k jeho azylovému příběhu. Namítá pouze skutečnost, že materiály vytvořil sám žalovaný, který ve věci také rozhodoval. Soud však ani této námitce nemohl přisvědčit.
24. Posouzení této námitky částečně souvisí s otázkou rozložení břemena tvrzení a důkazního břemene v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Žadatel musí v řízení o udělení mezinárodní ochrany nejprve tvrdit existenci důvodů relevantních z hlediska mezinárodní ochrany, břemeno tvrzení je tak ve větší míře vychýleno v neprospěch žadatele o mezinárodní ochranu. Správní orgán je následně povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel uvedl. Jak již soud konstatoval výše, není ovšem jeho úkolem za žadatele tyto důvody domýšlet (viz usnesení NSS ze dne 17. 12. 2024, čj. 1 Azs 270/2024-33). Podklady pro vydání rozhodnutí upravuje § 23c písm. a) až d) zákona o azylu tak, že jimi může být zejména *žádost o udělení mezinárodní ochrany a údaje k jejímu doplnění, protokol o pohovoru, přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště, výsledek vyšetření podle § 10 odst. 5.*

25. Rozsah a obsah informací zjišťovaných o zemi původu se pak odvíjí od sdělení žadatele o mezinárodní ochranu (viz např. usnesení NSS ze dne 16. 12. 2021, čj. 3 Azs 118/2021-39, bod 11). Judikatura NSS se již v minulosti zabývala i otázkou kvalitativních nároků na informace o zemi původu, jakožto jedním z podkladů pro rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Konkrétně z rozsudku 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, vyplývá, že „*informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.*“ Břemeno důkazní je tak již výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu i žalovaného. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují. Ministerstvo vnitra ČR pak ve věcech azylu nese odpovědnost za náležité zjištění reálií o zemi původu (viz rozsudek NSS ze dne 25. 7. 2005, čj. 5 Azs 116/2005-58, či ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS). Není proto překvapivé, že takové podklady zajišťuje prostřednictvím svého Odboru azylové a migrační politiky, resp. Oddělení zahraničních a evropských záležitostí, do jehož působnosti tato oblast spadá. Dle názoru soudu použité a namítané podklady 1 až 3 pro rozhodnutí (čl. 21–29 správního spisu), uvedené kvalitativní požadavky splňují, a žalobce je ani nenamítl. Skutečnost, že obsah těchto podkladů žalobce nijak nezpochybňoval, nebo že nenabídl podklady další, prokazující azylově relevantní důvody v jeho konkrétní věci, ačkoliv tak učinit mohl, jde přitom pouze a jen k jeho tíži. S ohledem na závěry soudu uvedené výše v bodech 17. a 18. pak soud již může pouze zopakovat, že rozsah a obsah azylového příběhu poskytnutého samotným žalobcem nijak neodůvodňoval podrobnější zjišťování informací o zemi původu žalobce a v dané věci nevyvstala ani potřeba rozhodovat v pochybnostech ve prospěch žalobce, když jeho příběh nemá azylový potenciál.
26. S ohledem na takto zjištěný skutkový stav a průběh řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu tedy žalovaný dle názoru soudu správně dovodil, že motivem žalobce k příjezdu do ČR byly čistě ekonomické důvody, tj. snaha zajistit si vyšší finanční příjmy, přičemž jinými důvody svou žádost neodůvodnil. V takovém případě správní orgán postupoval v souladu se zákonem a aplikoval ustanovení zákona o azylu, které cílí právě na takto zdůvodněné azylové žádosti.

V. Závěr a náklady řízení

27. Soud v daném případě neshledal nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného, ani jeho postupu, které vydání napadeného rozhodnutí předcházelo, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
28. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Žalobce ve věci úspěch neměl, proto nemá nárok na náhradu nákladů řízení, žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu soud náklady řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v záložce Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 19. února 2025

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně